

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Reiffenstuel, Anaklet

Monachii, 1699

Distinctio Secunda. De Jure Asylorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40206

DISTINCTIO II.

De Jure Asylorum.

QUÆSTIO I.

Quo jure, quibusque locis competat privilegium
Asyli?

1. Immunitas localis, ut jam superius (a) dictum, consistit in
duobus: videlicet, ut actus profani & sæculares arceantur
ab Ecclesijs; & ut malefactores ad eas, aliaque pia Loca con-
fugientes, in vita & membris protegantur, neque inde violen-
ter extrahantur. Siquidem tum per Leges Civiles, tum sacros
Canones, speciale privilegium Ecclesijs, aliisque pijs Locis, ob
majorem eorum reverentiam, concessum est, ut delinquentes,
qui ad illas tanquam ad Asylum confugiunt, per vim extrahi non
possint. Et de hoc loquendo, fit

(a) Dist. 1.
n. 10.
Immunitas
localis, in
quibus con-
sistat?

2. CONCL. I. Privilegium Immunitatis, seu Asyli Eccle-
siastici, non est Juris naturalis, aut Divini, sed humani duntaxat,
Civilis ac Ecclesiastici. Ita Covarruvias lib. 2. variar. Resolut.
cap. 20. num. 2. Pirhing tit. de Immunit. Ecclesiast. num. 15. & commu-
nior aliorum. Idque desumitur ex c. Inter alia, de Immunitate
Ecclesiarum, ibi: Juxta sacrorum statuta Canonum, & traditiones
Legum Civilium, fugiens ad Ecclesiam, &c. Accedit ratio: quia li-
cet Jure naturali, ac Divino Deus sit colendus, & reverentia Lo-
cis sacris exhibenda; non tamen inde necessario infertur, hoc
fieri debere, Immunitatem Reis ad Ecclesiam confugientibus
præstando: partim quia etiam crimina esse coercenda, Jure na-
turali ac Divino statuitur: partim quia reverentia Locis sacris
Jure Divino, & naturali debita, satis observaretur per hoc, quod
actus profani & sæculares inde arceantur.

Privilegium
Asyli non
est juris Di-
vini, sed
humani.

3. Nec obstat, quod jam in Lege veteri Deus præceperit,
Civitates refugij esse constituendas, Exodi 21. Num. 35. & Deu.
ter. 19. simulq; etiam Gentiles ex instinctu naturæ aliqua Loca de-
signaverint, quæ vocabantur Asyla; atque ipsum Concilium
Trid. Sess. 25. cap. 20. de Reform. asserat, Ecclesia, & personarum Ec-
clesiasticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis sanctionibus
con-

con-

constitutam. Resp. enim, Leges veteris Testamenti, quæ morales non fuerunt, sed tantum cæremoniales, aut judiciales, per adventum Christi expirasse. (b) Unde jus Asyli jam non habetur ex veteris Legis obligatione, sed solum ad quandam ipsius similitudinem, & secundum congruam Juris naturalis æquitatem (quam etiam Gentiles agnoverunt) defacto per Sacros Canones, ac Leges Imperatorias, Ecclesijs aliisque Locis sacris concessum fuit. Nec obstat Concilium Trid. *loc. cit.* Nam, ut concordentur jura iuribus, loquendo de Immunitate Asyli, plus non vult, quam Asyla ad imitationem veteris Legis, atque in iunctu Divino, acceptaque à Deo autoritate, per Canonicas Sanctiones constitutam esse.

Circa jus Asyli magnam vim habet consuetudo.

4. Infertur proinde cum Barbosa *lib. 2. Juris Eccles. univ. cap. 3. num. 82.* Engel *tit. de Immunit. Eccles. num. 9.* Covarruvia, & alijs, quod circa hanc Immunitatem Ecclesiasticam, seu jus Asyli, habeat magnam vim consuetudo; ac propterea ad eam multis in casibus Judices recurrere debeant. Nam, quia hæc Immunitas non est Juris naturalis, aut Divini, sed humani duntaxat, consequenter contrariam consuetudinem admittit, *arg. vlt. de Consuetud.*

Privilegio Asyli gaudent omnes Ecclesiæ; Etiam interdictæ, vel pollutæ.

5. CONCL. II. Privilegio Asyli gaudent omnes Ecclesiæ, sive consecratæ, sive nondum consecratæ, dummodo autoritate Episcopi benedictæ fuerint, aut aliâ ratione, utputa erectione Crucis, ad publicum Missæ Sacrificij usum deputatæ; prout liquet ex *c. Ecclesia. de Immunit. Eccles.* Idque procedit, etiam si Ecclesia illa sit interdicta, vel polluta, & necdum reconciliata; quia tales Censuræ, aut impedimenta Juris, utpote pœnalia & odiosa, non oportet extendere ultra casus à Jure expressos. Pirhing *loc. cit. n. 3.* Sylvester, & alij.

Item Cæmeteria, Sacrificia, turres, atque atria Ecclesiarum.

6. Præterea jure Asyli gaudent Cæmeteria, unâ cum fabricis ad Templi structuram pertinentibus; ut est Sacrificia, Turris, Atrium, Porticus, atque Ambitus: quia hæc omnia vel spectant ad Ecclesiæ fabricam, vel ei sunt annexa. Quinimò Cæmeterium autoritate Episcopi designatum, & sacratum, obtinet privilegium Immunitatis, etiam si sit separatum ab Ecclesia. Barbosa *loc. cit. n. 63. & seqq.*

Notabilis instantia solvitur.

7. Nec dicas. Si super tectum Templi, aut in ejus Turri, vel Sacrificia, sive subrus Ecclesiam in caverna committitur injuriosa humani sanguinis, vel seminis effusio, non polluitur Ecclesia; ut notat Glossa communiter recepta. *in cap. un. de Consecrat. Eccles. in*

6. ergo neque gaudent isthac loca jure Asyli. Negatur enim consequentia: nam quando agitur de violatione, sive pollutione Ecclesiae, nomen Ecclesiae strictè accipiendum est pro solo spatio, sive ambitu interiore; eò quòd materia hæc sit quasi pœnalis, & odiosa. Econtrà dum sermo est de privilegio Asyli, quod est favorabile & gratiosum, nomen Ecclesiae accipiendum est larè; quo sensu omnia ei annexa, & cohærentia complectitur: nam odia restringi, & favores convenit ampliari, juxta Reg. 15. Juris in 6.

Ecclesia aliter sumitur in materia Immunitatis, quàm violationis.

8. Huc facit c. Si quis contumax, 17. q. 4. ubi puniri jubetur, qui fugientem de atrio Ecclesie, vel de porticibus quolibet modo Ecclesie adherentibus per vim abstraxerit. Quinimò hac ipsa de causa gaudet Immunitate, nec potest violenter abstrahi, qui clausam Ecclesiam reperiens, ejus januam vel seram apprehendit: quia jam censetur existere in Loco sacro. Barbosa ibidem n. 65. Bonacina disp. 2. de Bulla Coena, quaest. 3. punct. 16. §. 4. num. 19. & alij. Et hoc extendunt non pauci Doctores ad illum, qui parietem Ecclesie exteriorem tangit: nam privilegia Immunitatis sunt amplianda; simulquè talis censetur adhærere Loco sacro. Diana part. 3. tract. 1. resol. 73. post Aloysium Riccium, & Bonacina disp. 3. in Decal. quaest. 3. punct. 4. n. 5. citans plures alios; quamvis non desint oppositum tenentes quoad hoc posterius.

An gaudeat Immunitate tenens januam Ecclesie? Vel ejus parietem?

9. Insuper dicta Immunitas non tantum Ecclesijs, sed etiam spatio quadraginta passuum circa majorem sive Matricem Ecclesiam, & spatio triginta passuum circa minores Ecclesias, concessum legitur c. Sicut antiquitus, & c. Desnivit. 17. q. 4. Verum hoc non habere locum quoad Ecclesias intra Castella, sive muros Civitatum constructas, desumitur ex c. Quisquis. 17. q. 4. ibi: Capella, que sunt intra ambitum murorum castellorum, non ponuntur in hac triginta passuum observatione; & post Archidiaconum notat Covarruvias lib. 2. var. Resol. cap. 20. num. 5. Cum quo etiam notant plerique Doctores, istam Immunitatis ad quadraginta, vel triginta passus extensionem, de consuetudine vix alicubi observari: quamvis Pagnanus c. Ecclesia. num. 20. de Immunit. Eccles. referat, quòd S. Congregatio Cardinalium indistinctè servari jussit Immunitatem per circuitum dictorum passuum, saltem in Cathedralibus & Collegiatis Ecclesijs.

Immunitate an gaudent spatium 30. vel 40. passuum circa Ecclesiam?

10. CONCL. III. Insuper Monasteria, seu Domus Religiosorum, & eorum horti, aræ, & quæcunque intra Monasteriorum septa continentur; nec non Hospitalia, aut Oratoria auctoritate

Monasteria, Hospitalia, Oratoria &c. gaudent

De Im-
munitate;
& quæ?

te Episcopi constituta (secus, si Oratoria non sint constructa auctoritate Episcopi) atque omnia alia Loca, religioni aut pietati destinata, dummodò eadem auctoritate Episcopi fundata fuerint, gaudent privilegio Asyli. Ita Barbosa *loc. cit. n. 67. & seqq.* Fagnanus *cit. cap. Ecclesie. num. 23. & seqq.* & alij. Idque patet cum ex *l. Pateant. C. De his, qui ad Ecclesias confugiunt: cum ex c. Id constituimus. 17. q. 4. cum concordantijs; ac præsertim ex Bulla Gregorij XIV. quæ incipit: Cum alias. 1591. desuper emanatâ, ibi: Monasterijs, Domibus locisque sacris, aut religiosis.*

Rei cur potius confugiant ad Monasteria, quam alia loca sacra?

11. Nec dicas. Si omnia hujusmodi Loca religiosa gaudent Immunitate Ecclesiastica, cur ergo communiter Rei confugiunt ad Monasteria, non verò ad Ecclesias, quarum tanta est multitudo? Resp. Id præcipuè fieri ob majorem Asyli amplitudinem & commoditatem, quæ habetur potius intra septa Monasteriorum, quam in Ecclesijs, vel alijs Locis religiosis; quamvis reverà & hæc gaudeant privilegio Immunitatis, seu jure Asyli Ecclesiastici.

Confugiens ad Sacerdotem SS. Eucharistiam portantem, gaudet Immunitate.

12. CONCL. IV. Reus confugiens ad Sacerdotem, manibus Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum portantem extra Ecclesiam, gaudet jure Asyli. Ita Abbas Panormit. *c. Sanè. de Celebrat. Missar. Engel tit. de Immunit. Eccles. num. 12.* Barbosa *cit. c. 3. num. 69.* allegans pro hac sententia plurimos Doctores; quamvis Covarruvias *num. 6.* non nihil de hoc dubitet. Ratio est: quia Sanctissimum Corpus Christi est longè dignius, quam Ecclesia materialis: simulque ipsis Ecclesijs conceditur hoc privilegium propter Corpus Christi; ergo multò magis huic, sive Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento; nam *Propter quod unumquodque tale, & illud magis tale.*

Solvitur instantia,

Et hoc amplius extenditur.

13. Nec obstat, quòd de hoc non habeatur textus clarus in Jure. Siquidem præsens materia est favorabilis, sicque extendenda: & alioquin privilegium extenditur ad casum non expressum, quando ex mente Privilegiantis potest ille casus comprehendi. Et hac de causa istud intelligunt Doctores non solum in casu, quo quis Sacerdotem, vel hastam Baldachini apprehenderit, sed etiam, si se personis associantibus Sanctissimum Sacramentum immiscuerit: quia omnes illæ cum Sacerdote Sanctissimum deferente unam Ecclesiam constituunt, quibus proinde favor iste concessus intelligitur.

14. Neque hinc sequitur, quòd etiam captivus sumens Eucharistiam gaudeat Immunitate. Siquidem privilegium Asyli conceditur fugientibus ad Ecclesiam, vel Eucharistiam: captivus autem non potest ad eam fugere, benè tamen Sanctissimo Sacramento ut Viatico, & spiritali Cibo animæ refici. Multò minus confugiens ad Sacerdotem, sacrum Oleum ad infirmos deportantem, gaudebit immunitate: cum huic neque Jus fa-
veat, neque paritas, sive ratio faciendæ extensionis. Barbofa *ibidem* cum alijs.

Quid de Reo Eucharistiam sumente? Vel fugiente ad Sacerdotem S. Oleum portantem?

QUÆSTIO II.

Quæ personæ gaudeant jure Asyli Ecclesiastici?

15. **R**Eorum ad loca sacra, tanquam Asyla fugientium, alij possunt esse Fideles, alij Infideles: & illorum quidam Laici, quidam Clerici, vel Religiosi; istorum alij Pagani, aut Judæi, alij Hæretici: & denique ij vel gravitate delictorum, vel ære alieno oppressi. Et de omnibus his procedit præfens Quæstio.

Rei ad Asyla fugientes, varij.

16. CONCL. I. Certum est, omnes Fideles laicos delinquentes, & ad loca sacra confugientes, gaudere jure Ecclesiastici Asyli, dummodò non admiserint crimina specialiter excepta. Patet hoc ex c. *Si quis contumax*. 17. q. 4. & c. *Inter alia*. de Immunit. Eccles. cum concordantijs. ac præsertim ex cit. Bulla Gregorij XIV. *Cum alias*. Et hoc intellige etiam si hi sint excommunicati, vel interdicti: nam Censura non privat immunitate, cum hujusmodi poena nullibi sit jure expressa; simulque Censuræ sine medicinales, non mortales. arg. cap. 1. de Sent. Excom. in 6. Pirhing *loc. cit.* num. 32. post Covarruviam *cit.* c. 20. num. 11. & alios.

Fideles laici Rei, an omnes gaudent immunitate?

17. CONCL. II. Fideles debitores pecuniarij, qui solvendo non sunt (vulgò, Falliti) confugientes ad Ecclesiam, gaudent Immunitate. Ita Abbas c. *Inter alia*. n. 22 de Immunit. Eccles. Barbofa *cit.* lib. 2. *Juris Ecclesiast. univ.* cap. 3. n. 46. & 47. Covarruvias num. 14. & alij magno numero ab ipsis relati, quamvis non desint quidam oppositum tenentes. Ratio est: tum quia in favorabilibus, Reorum nomine veniunt debitores; Reus enim dicitur, cui moyetur quæstio. id est, intentatur actio, sive civilis, sive criminalis, c. *Forus*. de Verb. signifi. Tum quia Bulla Gregoriana §. 2. expressè facit mentionem de *fraudulentis Decoctoribus*;

An etiam debitores pecuniarij, vulgò, Falliti?

C cccc 2

ita

ita tamen, ut revocet quæcunque privilegia, & indulea ipsos extrahendi. Tum tandem, quia *c. Inter alia. de Immunit. Eccles.* generaliter prohibetur extrahi de Ecclesia invitus; adeò, ut etiam servus, ob timorem Domini ad Ecclesiam confugiens, non sit restituendus, nisi de impunitate sua dominus ejus Clericis juramentum præstiterit.

Quid, si hi cum bonis suis fugiant ad Ecclesiam?

18. Cæterum si fraudulentus debitor in creditorum præjudicium unà cum rebus & bonis alienis ad Ecclesiam se recipiat, tunc de licentia Episcopi ejusmodi bona sunt consignanda Judici sæculari ad effectum, ut veris dominis reddantur. *Barbosa. cit. num. 47. Diana part. 6. tract. 1. resol. 17. & alij. Nec obitat c. Diffinit. 17. q. 4. ubi prohibetur quidpiam damni, seu spolijs residentibus in loco sancto inferri.* Nam loquitur textus de bonis proprijs Rei, non autem alienis, & in quorum detentione idem delinqueret.

Clerici, & Religiosi delinquentes, an Immunitate gaudeant?

19. CONCL. III. An Clerici, & Religiosi, in Asylis tuti sint etiam contra proprios Judices Ecclesiasticos (nam contra Judices sæculares defenduntur aliunde, videlicet per privilegium Fori) ita ut ab illis extrahi extra casus jure exceptos non possint: multum controvertunt Doctores, alijs affirmantibus, cæteris verò negativam sententiam tenentibus; uti videre est apud *Fagnanum c. Inter alia. num. 70. & seqq. de Immunit. Eccles. Barbosam lib. 2. Juris Eccles. univ. cap. 3. num. 137.* Sed merito uterque horum affirmativam sententiam amplectitur, veluti probabiliorem, & magis communem: nam Canones generaliter loquuntur, non distinguendo inter Clericum & Laicum; ac proinde generaliter de omnibus sunt intelligendi. Deinde privilegium Asylis, hoc est, ut nullus violenter inde extrahi valeat, principaliter concessum est ipsi Ecclesie, sive loco sacro, idque propter reverentiam ejus, *arg. c. Reum. & c. Frater. 17. q. 4. cum concordantijs;* ergo suffragatur cuilibet, sive Clerico, sive Laico, nisi sit de specialiter exceptis. Accedit, quòd Clerici non debeant esse deterioris conditionis, quàm Laici; simulque nullibi hoc privilegium eis ademptum reperitur.

Sententia affirmativa est probabilior.

Declaratur Conclusio.

20. Cæterum data resolutio procedit duntaxat quoad crimina graviora, correspondentes ipsis pœnas judiciales enormes, quæ, limites disciplinæ Ecclesiasticæ, ac Regularis correctionis excedunt: non verò quoad pœnas correctivas omnino necessarias pro conservacione status Ecclesiastici, ac Regularis. Inferretur proinde, quòd Clericus perpetrans homicidium extra locum

eum sacrum (quod additur, quia alioquin hoc delictum foret unum de exceptis) & confugiens ad Ecclesiam, gaudeat Immunitate; adeo, quod non possit inde violenter extrahi, & tradi Curiae saeculari, vel mitti ad triremes.

Fallit in poenis merè Ecclesiasticis, quæ potius correctionem sapient.

Secus est de delictis levioribus aut poenis merè Ecclesiasticis, quæ potius correctionem sapiunt, quam vindictam publicam. Sic enim Religiosi delinquentes possunt secundum eorum instituta per Superiorem in Monasterio coerceri, verberari, & in carcerem detrudi, imò si opus fuerit, etiam de Monasterio expelli, neutiquam suffragante ipsis Immunitate loci: prout patet experientia, ipsaque Religionum consuetudine, quæ est optima legum interpres; & tenent Doctores passim. Similiter potest Episcopus Clericum, in flagranti crimine in loco sacro deprehensum, suis carceribus mancipare ad correctionem, absque violatione Immunitatis Ecclesiasticæ. Tum quia hic non agitur de amissione vitæ, vel membrorum, arg. c. Inter alia, de Immunit. Eccles. Tum quia alioquin disrumperetur nervus Ecclesiasticæ disciplinae, contra c. Cum inter. de consuetud.

21. CONCL. IV. Quantum ad Judæos, & Paganos, multi censent, eos ad Ecclesiam confugientes gaudere Immunitate Ecclesiastica; eò quod privilegium istud fuerit concessum loco sacro, ob ejus reverentiam; atque ipsum, tanquam Ecclesijs favorabile, sit ampliandum; simulque Canones illud concedentes, loquantur generaliter & indistinctè: prout inter plures alios vult, & argumentatur Fagnanus loc. cit. num. 59. & sequ. & Diana part. 6. tract. 1. resolut. 23. Et pro hac sententia Barbosa cit. cap. 3. num. 44. allegat Declarationem Sac. Congregationis Contraversijs Jurisdictionibus præpositæ, Anno 1631. factam: de qua si legitimè constabit, dicta sententia omninò tenenda erit.

Judæi, & pagani, an gaudeant Immunitate?

22. Cæterum insistendo Juri communi probabilius videtur, eos non gaudere Immunitate, nisi sincero corde parati sint veram Fidem amplecti; uti tradit Abbas c. Inter alia, num. 6. de Immunit. Eccles. Covarruvias num. 11. Pirhing. tit. de Immunit. Eccles. num. 39. Layman. lib. 4. tract. 9. cap. 3. num. 12. Bonazina disp. 3. in Decalog. quaest. 7. punct. 6. §. 5. num. 3. & alij quamplures. Ratio est: tum quia ita habetur decisum in Jure civili, l. 1. C. de his, qui ad Ecclesias confugiunt; quæ lex non reperitur in Jure Canonico correctæ, imò potius approbata cit. c. Inter alia. ibi: Juxta sacrorum statuta Canonum, & traditiones Legum Civilium. Tum quia indignus est, ut ab Ecclesia defendatur, qui Ecclesiam contemnit, arg. cap.

Sententia probabilior.

ult. de Immunit Eccles. Sic autem Ecclesiam contemnunt Infideles, nolentes veram Fidem amplecti, ipsamque Ecclesiam per Baptismum ingredi. Tum tandem, quia Canones Immunitatis privilegium locale concedentes Ecclesijs, intelligendi sunt secundum materiam subjectam, hoc est, de personis Ecclesiasticæ jurisdictioni subjectis, sive de fidelibus: Siquidem istorum curam & gubernationem gerit Ecclesia, non Judæorum, aut Paganorum, de quibus dicit Apostolus 1. Corinth. 5. *Quid mihi de ijs, qui foris sunt, judicare?* Et per hoc patere potest responsio ad rationes in oppositum.

Hæretici ob
crimen hæ-
resis privan-
tur immu-
nitate.

23. CONCL. V. Certum est, quod Hæretici ob crimen hæresis priventur Immunitate Ecclesiastica. Siquidem in Bulla Gregoriana expressè excipiuntur *Hæresis Rei*: idque merito propter enormitatem hujus criminis, ad Ecclesiæ subversionem specialiter tendentis.

An eâ pari-
ter privati
existant ob
alia crimi-
na?
Sententia
affirmativa.

24. Cæterum an Hæretici propter solum crimen hæresis, vel (ubi publicè tolerantur, v. g. in Germania) etiam propter alia crimina, utputà homicidium, furtum, &c. Immunitate priventur, rursus variant Doctores. Eos privari, affirmat Covarruvias *cit. cap. 20 num. 11.* cum quibusdam alijs: cum quia Hæretici, tanquam Ecclesiæ hostes & proditores, omni ejus favore indigni sunt. Tum quia tales re verâ sunt *Hæresis Rei*, non obstante, quod propter hoc crimen non inquirantur: atqui hæresis Rei generaliter, & absolute excluduntur à privilegio Immunitatis per Bullam Gregorianam; ergo.

Sententia
negativa,
hujusque
fundamen-
ta.

25. Oppositam nihilominus sententiam non pauci Doctores sequuntur, ut Sylvester *v. Immunitas. III. quest. 3.* Loësius *tit. de Immunit. Eccles. n. 16.* Pirhing *n. 40.* Engel. *n. 19.* & alij. Rationem dant: quia in Hæretico propter homicidium, vel aliud crimen ad Ecclesiam confugiente, hæresis se habet per accidens; neque enim is fugit ad Ecclesiam propter hæresin, sed propter aliud delictum. Accedit, quod Hæreticus per Baptismum jam sit ingressus Ecclesiam, ejusque legibus obligetur; ergo pariter favoribus localibus, sive Immunitate Ecclesijs ob earum reverentiam concessâ, frui poterit. Et hoc vel maximè tunc, quando is à pertinacia & errore recedens, per veram poenitentiam Ecclesiæ reconciliatus fuit; sicque dignus effectus, ut illius favore & protectione, perinde ac alij Fideles, per Immunitatem defendatur, prout limitat Bonacina *cit. §. 5. n. 2.*

QUÆ.

QUAESTIO III.

Quae crimina non gaudeant Immunitate Ecclesiastica ?

26. **C**ONCL. I. Omnia crimina gaudent Immunitate Ecclesiastica, quae de Jure non reperiuntur specialiter excepta. Ita communis ; & habetur expressum c. Inter alia de Immunit. Eccles. ibi : *Fugiens ad Ecclesiam, quantumcunque gravia maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus &c. Nisi publicus latro fuerit, vel depopulator agrorum &c.* Unde adulteri, raptores virginum, fabricatores falsae monetae, condemnati ad trimeses, & hujusmodi gaudent Immunitate ; cum de Jure Canonico specialiter non excipiantur.

Omnia crimina gaudent Immunitate, nisi sint specialiter excepta.
Collatiu.

27. Nec obstat, quod spectato Jure Civili ab Immunitate excipiantur homicidae quicumque, adulteri, & raptores virginum, *Amb. De Mandatis Princip. §. Sed neque. Collat. 3.* Resp. enim, quod in materia Immunitatis, utpote merè Ecclesiastica, non sit attendendum Jus Civile, sed Canonicum, & quidem in omni Foro, quando est discrepantia inter utrumque.

Solvitur instantia.

28. **C**ONCL. II. Septem sunt crimina, quae non gaudent Immunitate Ecclesiastica : quae licet in Jure Canonico paulò alijs verbis contineantur, tamen in Bulla Gregorij XIV. *Cum alias* (& habetur Tomo 2. Bullarj Romani, *Constitut. 7. dicti Pontificis*) referuntur sequentibus verbis §. 3. *Ut Laicis ad Ecclesias, Locaque sacra & religiosa praedicta confugientibus, si fuerint publici latrones, viarumque grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur, aut depopulatores agrorum, qui ve homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumve Cameterijs committere non verentur, aut qui proditorie proximum suum occiderint, aut Assassinij, vel heresis, aut laesae Majestatis in personam ipsiusmet Principis Rei, Immunitas Ecclesiastica non suffragetur.* Haec ibi.

Septem crimina non gaudent Immunitate.

29. **C**ONCL. III. Primò itaque Immunitate non gaudent publici Latrones, viarumque Grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac viatores ex insidijs aggrediuntur ; uti loquitur Bulla Gregoriana, & concordat textus c. Inter alia. de Immunit. Eccles. Et hoc est primum crimen exceptum ; nam Latrones, & viarum Grassatores parùm differunt, nisi quòd Latronis nomine illi tantùm venire videantur, qui publicas vias obsidentes, solent aggredi, & despoliare viatores caede interveniente ; Grassatores autem

Publici Latrones, viarumque grassatores. Et qui sint tales ?

autem

autem viarum id faciant absque cæde hominis : & utroque casu crimen est exceptum. Tales censentur Pyratæ ; & qui publicas obsident vias, vel arcem habent aut castrum , & inde erumpere solent ad despoliandum homines prætereuntes.

Corollarium
de furibus,
& alijs.

30. Infertur proinde, Fures recipi Asylo. *Fures enim vocantur, qui occultè, & sine armis furantur : qui autem violenter aggrediuntur, sive cum armis, sive absque armis, Latrones ; prout habetur Auth. Sed novo. C. de Servis fugitivis.* Similiter is gaudet Immunitate, qui quidem in via publica hominis deprædationem attentavit, sed non perfecit : quia in pœnalibus & odiosis, præfertim quæ cedunt in præjudicium Ecclesiæ, actus debent esse perfecti, & consummati.

II. Depopu-
latores a-
grorum ; &
qui ?

31. CONCL. IV. *Depopulatores agrorum dicuntur, qui segetes in agris deprædantur, comburunt, aut destruunt, vel agros alienos vastant : & hi non gaudent jure Asyli.* Addit Barbosa *loc. cit. num. 87.* cum alijs, quòd inspectâ Bullâ Gregorianâ, utpote absolute loquente, hoc procedat de Depopulatoribus agrorum sive diurnis, sive nocturnis ; quamvis attentio Jure communi solus nocturnus excludatur, *c. Inter alia, de Immunis. Eccles. ibi : Vel nocturnus depopulator agrorum.*

III. Com-
mittentes
homicidia,
vel mutila-
tiones, in Ec-
clesijs, ga-
rùmve Cæ-
meterijs.

32. CONCL. V. Qui homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, earumve Cæmeterijs committere non verentur, illis pariter non suffragatur Immunitas Ecclesiastica ; prout liquet ex allegatis verbis Bullæ Gregorianæ. Concordat *cap. ult. de Immunis. Eccles.* ubi & hujus exceptionis ratio redditur, illis verbis : *Cùm in eo, in quo delinquit, puniri quis debeat ; & frustra legis auxilium invocet, qui committit in legem ; mandamus, tales non debere gaudere immunitatis privilegio, quo se faciunt indignos.* Et hoc procedit etiam in illo casu, quo quis in una Ecclesia delinquit, & postea fugit ad aliam : cùm enim una sit per totum Orbem Ecclesia universalis, qui offendit unam Ecclesiam particularem, censetur omnes offendisse ; ac proinde nullibi gaudet Immunitate.

Quando cæ-
leatur ho-
miciidum
committi in
Ecclesia ?

33. Censetur autem homicidium, aut mutilatio in Ecclesia committi, non solum tunc, quando uterque intra Ecclesiam existit ; sed etiam, quando quis extra Ecclesiam existens, sclopo, vel jaculo mutilat, vel occidit existentem intra Ecclesiam : nam talis reverà occidit, vel mutilat alterum in Ecclesia. Et hoc idem dicendum, si quis læthaliter vulneravit existentem in Ecclesia, sed vulneratus extra eam obiit ; quia delictum censetur commissum in Ecclesia. Bonacina *Tom. 2. quest. 7. punct. 6. §. 2. n. 5. & alij.*

34. Num

34. Num autem vicissim, si quis intra Ecclesiam existens, solo, vel telo interficiat, siue mutilet existentem extra Ecclesiam, privetur Immunitate, variant Doctores. Negant Bonacina loc. cit. num. 3. Novarius, & quidam alij; eo quod talis proprie loquendo non in ipsa Ecclesia, sed ex Ecclesia occidat, vel mutilet: simulque in hac materia, utpotè odiosa & pœnali, non fit faciendâ extensio ab inchoatione homicidij ad homicidium ipsum. Affirmativa tamen sententia, videlicet talem privari Immunitate, est communior; quam tenet Abbas cap. ult. n. 11. de Immunit. Eccles. Pirhing eod. num. 25. & Barbosa cit. cap. 3. num. 111. citans plurimos alios. Tum quia tale homicidium, quantumvis consumetur extra Ecclesiam, nihilominus in ipsa inchoatur, siue principiatur. Tum quia talis infert injuriam Loco sacro, abutens ipso ad cædem, vel mutilationem injuriam faciendam.

Existens in Ecclesia, & occidens aliquem extra eam, an gaudeat Immunitate?

35. Quæres, an quis privetur privilegio Immunitatis non solum propter homicidium, vel mutilationem, sed etiam propter alia crimina commissa in Ecclesia, v. g. propter furtum, adulterium, & hujusmodi gravia delicta, quibus infertur specialis irreverentia Loco sacro? Resp. spectatâ Bullâ Gregorianâ negativè. Siquidem Pontifex in sæpè citata Bulla §. 2. expressè declarat, delinquentes in nullis alijs casibus, præterquam in sua Bulla expressis, posse ab Ecclesijs extrahi; simulque prohibet fieri extensionem ad casus in ea non expressos, etiam ex paritate, identitate, aut majoritate rationis. Barbosa cit. cap. 3. num. 105. Bonacina loc. cit. num. 11. & alij post dictam Bullam scribentes; quamvis ante ipsam non pauci oppositum tenuerint.

An Immunitas amittatur ob alia crimina commissa in Ecclesia?

36. CONCL. VI. Insuper, qui proditoriè hominem occiderit, non gaudet Immunitate. Patet hoc ex allegata Bullâ Gregoriana, ibi: *Qui proditoriè proximum suum occiderint.* Cæterum Homicidium proditorium vel maximè tunc committitur, quando quis aliud verbis, & aliud mente gerit, atque sub specie amicitie Proximum interficit: prout fecit Joab duobus Principibus militie, Abner, & Amasa, quos sub specie osculi præbendi occidit, 2. Reg. cap. 3. & 20.

IV. Proditoriè hominem occidens.

37. Deinde generalius loquendo, Homicidium proditorium censetur, quando vel sub specie amicitie (ut dictum) vel saltem nullâ præcedente inimicitia, aut si præcessit, eadem per reconciliationem sublata, securus, & nihil mali prævidens occiditur, v. g. ferro, veneno, à tergo, de nocte, vel per insidias &c. Siquidem

Homicidium proditorium quod?

D d d d

Homi-

Homicidij proditorij malitia in eo consistit, quod occidatur compos rationis, qui hic & nunc impotens est ad præcavendum,

Quid de
procurante
abortum
foetus ani-
mati?

38. Dicitur, *compos rationis*. Nam, utrum procurans abortum foetus animati, secuto effectu, censeatur homicida proditorius, ac priveretur Immunitate, est nova difficultas. Sed Bonacina *cit. punct. 6. §. 3. num. 8.* probabilius esse censet, talem non privari: cum infans non occidatur per insidias ac dolosè, eò quod dolus in infantem, utpote rationis impotentem, non possit committi: nam dolus est machinatio ad decipiendum, seu fallendum proximum adhibita.

V. Assassini
Rei.
Assassinium,
quid?

39. CONCL. VII. Assassini Rei non gaudent Immunitate; ut expressè tradit citata Bulla Gregoriana. Porro *Assassinij* crimen trahit Originem, & nomen, a quibusdam Infidelibus; qui Assassini vocabantur, & acceptà pecunià occidebant Fideles, quos aliqui volebant occidi; uti notatur per Glossam magnam *6. 1. de Homicidio in 6.* Itaque Assassini Rei sunt tum illi, qui occisorem promisso pretio conducunt, tum qui operas suas ad occidendum locant. Et hi omnes, utpote criminis Assassini Rei, secuto effectu non gaudent Immunitate.

VI. Rei hæ-
resis, ac
VII. Reicri-
minis læsæ
Majestatis
in personā
Principis.
Corollaria.

40. CONCL. VIII. Præter crimen hæresis (de quo jam supra *num. 23. & seqq.*) privantur Immunitate Ecclesiastica Rei criminis læsæ Majestatis in personam ipsiusmet Principis commissi. Ita cit. Bulla Gregorij XIV.

41. Dicitur, *in personam ipsiusmet Principis*. Nam secus dicendum de offendentibus Statuam Principis, vel eudentibus falsam monetam; non obitante, quod & tales de jure Civili censeantur Rei læsæ Majestatis. Addunt Doctores, eum, qui offendit, sive occidit filios Principis, aut ejus Consiliarios, vel Legatos, et si reus existat criminis læsæ Majestatis, nihilominus gaudere Immunitate; eò quod hoc crimen non committatur in personam ipsiusmet Principis. Bonacina *cit. quest. 7. punct. 6. §. 6. num. 3. & 4. Diana. part. 6. tract. 1. resol. 18.* & alij, paucis exceptis, qui ex eo oppositum tenent, quod Consiliarij, & Senatores censeantur esse *pars corporis ipsius Principis*, l. Quisquis.

C. ad Legem Juliam Majestatis.

⚔⚔⚔) ○ (⚔⚔⚔

QUÆ-

QUÆSTIO IV.

De commodis Immunitatis Ecclesiasticæ, poenisque eam violantium, ac modo extrahendi Reos criminum exceptorum.

42. **C**ONCL. I. Privilegia Asylorum, seu commoda Reorum ad Ecclesias confugientium, varia sunt. Nam I. Reus in loco sacro nequit capi, aut vinculis constringi, multò minùs per vim, seu invitus, ex eo extrahi; prout habetur *c. Diffinit. 17. q. 4. ibi: Nullus andeat confugiens ad Ecclesiam, vel residentibus in loco sancto inferre.* Concordat *c. Inter alia de Immunit. Eccles. ibi: Non est violenter ab Ecclesia extrahendus; estque unanimis Doctorum.*

43. Quòd si verò Reus spontè egrediatur (prout licitè potest, etiam Reo toribus Ecclesiarum invitis) Immunitas non violatur: quia nulla Ecclesiæ fit injuria, neque Reus inde violenter extrahitur. Secùs dicendum, si Reus ad Asylum deserendum verbis dolosis, aut fictâ promissione Judicis impunitatem promittentis, inductus fuerit, ac postea capiatur: quia dolus hac in parte pro vi habetur. Pirhing *tit. de Immunit. Eccles. num. 42.* post Azorium, Suarez, & Layman. Unde, qui verbis dolosis circumventus, atque præstitâ à Judice securitate, & impunitate Principis, inductus exiit ex Asylo, is Ecclesiæ restituendus erit, aut Judex tenebitur ei servare fidem promissam de impunitate vitæ, & membrorum. Barbosa *loc. cit. n. 54.* & alij.

44. II. Reus, quamdiu est in Ecclesia, non potest per sententiâ Judicis ad mortem, vel aliam poenam corporalem condemnari; prout desumitur ex *c. Reum. 17. q. 4. & c. Inter alia. de Immunit. Eccles. ibi: Nec inde damnari debet ad mortem, vel ad poenam, sed Rectores Ecclesiarum sibi obtinere debent membra, & vitam: super hoc tamen, quod inique fecit, est alias legitime puniendus: videlicet pecunialiter, vel alia satisfactione præter poenam corporalem; ut explicat Glossa & sequitur Abbas ibidem, allegans communem Doctorum. Addit Pirhing *n. 47.* & Layman *loc. cit. c. 3. num. 13.* post Suarez, talem neque poenâ servitutis, neque exilij, neque trimerium mulctari posse; eò quòd hæ poenæ sint valdè graves, atque corporalibus æquiparentur, imò eorum quassdam excedant.*

45. III. Nequit prohiberi, quò minùs ad Reum necessarius victus, & vestitus deferatur, *text. clar. l. Presenti. C. De his, qui ad Eccle-*

liberi ne-
cessaria vi-
ctus, & ve-
stis.

Potest tamē
custodiri,
ne aufugiat.

IV. Fugiens
ad Ecclesiā
est recipien-
dus.

Unde su-
stentari de-
beat?

V. Non po-
test spoliari
rebus suis;
& quando?

Violatio
Immunita-
tis, quale
peccatum?

*Ecclesias confugiunt, ibi: Nec aliquando patimur, in ipsis Ecclesijs reve-
rendis ita quemque detineri, atque constringi, ut ei aliquid victualium re-
rum, aut vestis negetur, & requies. Et merito ita statutum est: nam
impedire Reo necessarium victum, foret aperta coactio, quia ipse
vel fame perire, vel exeundo se tradere cogeretur. Nihilominus
prohibitum non est, ponere custodias circa Ecclesiam, ne Reus li-
berè aufugiat; vel, ut capi possit, si spontè exierit, aut fugam
attentaverit. Layman ibidem cum communi.*

46. IV. Rei ad Ecclesias confugiētes recipiendi sunt, neque
inde repellī possunt, aut excludi. Nam Clerici, ac præsertim Re-
ctores Ecclesiarum, tenentur tueri jura Ecclesiæ, ipsiusque Immu-
nitatem; ergo hoc ipso non possunt Reos ad eam confugiētes
excludere. Quinimò, si profugus non habeat bona propria, unde
sustentetur (nam si hæc adsint, ex ipsis ei alimenta præstari debent)
neque etiam à consanguineis, vel alijs necessaria vitæ habere pos-
sit; hæc per Ecclesiam, utpote cujus tutelæ, & protectioni sese
committit, eidem velut pauperi præstanda erunt: ne alioquin in-
diā, & necessariorum inopiā urgente, invitus abire, & sæculari
Potestati sese tradere cogatur. Abbas *cit. c. Inter alia, de Immunit.
Eccles. Sylvester & Immunitas. III. num. 5. & alij. Qui tamen ad-
dunt, debere ejusmodi Reum, si possit, in commodum Ecclesiæ
laborare: tum, ne Immunitas ipsi sit occasio otandi: tum, ut la-
bore recompenset alimenta sibi præstata.*

47. V. Reus ad Ecclesiam fugiens nequit spoliari rebus bo-
nisque suis, quæ secum attulit in eam, *arg. c. Dissimulavit. 17. q. 4. In-
tellige hoc de rebus proprijs Rei, non autem alienis, sive alteri
obligatis, & in quoram detentione idem delinqueret, ut dictum
num. 18. Insuper, si Reus arma prohibita secum detulit, ea pote-
runt ipsi etiam intra Ecclesiam auferri: delinquit enim is, qui
fert arma legibus prohibita. Covarruvias *cit. cap. 20. n. 18. Lay-
man. n. 13. & alij.**

48. CONCL. II. Per violationem Immunitatis Ecclesiasti-
cæ, sive violentam Reorum ex Asylys Ecclesiasticis extractionem,
committitur gravissimum Sacrilegij peccatum. Patet hoc ex
*c. Miror. & c. Frater. 17. q. 4. ibi: Qui admittere sacrilegium non dubita-
vit, & alibi. Accedit ratio: quia violenta talis extractio repugnat
sanctitati, & reverentiæ Locis sacris debitæ. Hinc S. Augustinus
Serm. 5. de Dedicat. Eccles. ejusmodi extractionem appellat, gran-
dem injuriam Religionis, & Divinitatis offensam.*

49. CONCL. III. Præter alias pœnas in Jure statutas, viola-
tor Immunitatis Ecclesiasticæ olim excommunicari jubebatur, *o-* Ejus viola-
Sicut antiquitus. 17. q. 4. cum concordantijs ; quæ tamen contine- tores incur-
bant excommunicationem non lætæ, sed primùm ferendæ sen- runt Excom-
tentiæ. Verùm hodie, sive spectatâ Bullâ Gregorianâ, dicta ex- municatio-
communicatio est lætæ sententiæ ; prout liquet ex verbis ejus- nem,
dem Bullæ, §. 8. ibi : quod si quis quacunque dignitate, & authoritate
præditus, contra hujus nostræ Constitutionis tenorem attentare præsumpserit,
declaramus, eum ipso facto censuras, & pœnas easdem incurrere. Bonaci-
na tom. 2. disp. 3. q. 7. punct. 8. n. 3. & alij.

50. Dicitur notanter, præter alias pœnas. Nam plures pœ-
næ in istis Sacrilegos Jure statutz sunt. Et quidem de Jure Civi-
li, tales censentur Rei criminis læsæ Majestatis, *text. clar. L. 2. C.*
De his, qui ad Ecclesiam confugiunt. Imò & ultimo supplicio affici
jubentur, *l. Præsentis. C. eod.* quamvis hæc pœna non videatur am-
plius esse in usu. Insuper ipsi de Jure Canonico, præter pœni-
tenciam publicam ab Episcopo injungendam, incurrunt pœnam
pecuniariam nongentorum solidorum, *c. Si quis contumax. 17. q. 4.*
vel certè triginta librarum examinati argenti purissimi, *o. Quis-*
quis inventus. ead. 17. q. 4. pro qualitate delicti, & delinquentium
condicione, Judicis arbitrio variandam, & Ecclesiæ læsæ appli-
candam pro satisfactione.

51. Quæres, quid observandum circa extractionem Reo-
rum, privilegio Aſyli non gaudentium ? Resp. Defacto quoad
hoc est observanda Constitutio Gregorij XIV. quæ §. 3. & 4. ex-
actè tradit formam extrahendi Reos ex Aſylo Ecclesiastico ob-
commisſa crimina excepta. Et primò mandat Pontifex omni-
bus Ecclesiæ Prælatiſ, ut eos, qui aliquod ex criminibus ibidem
exceptis judicio suo commiſſiſſe videbuntur, quando à Curia ſeculari fuerint
requiſiti, Miniſtriſ, & Officialibus Curia ſeculari abſque irregularitatis
nota, aut alicujus cenſura Eccleſiaſtica incurſu, tradi, & conſignari curent.
Quibus verbis clarè innuitur, defacto non eſſe opus præviâ cautio-
ne, vel juramento, de impunitate vitæ & membrorum, Reo cri-
minis excepti priùs obrinendâ ; quidquid olim ſecùs fuerit, *c.*
Reum. & c. Id. conſtituimus. 17. q. 4.

52. Deinde, ne Curia ſæcularis Miniſtri abutantur facultate,
ſive de Jure communi, ſive per ſpecialia privilegia olim ſibi
conceſſâ, per ſe & propriâ authoritate extrahendi ejuſmodi Reo-
ſ; Pontifex dictam facultatem revocat, atque decernit, ut Curia
ſeculariſ, ejuſque Judiceſ & Officialeſ, ab Eccleſiſ, Monafteriſ, Lociſque ſa-
riſ prædictiſ, Laicum aliquem, ut præfertur, delinquentem, in nullo ex ca-
ſibus

764 *Tract. XII. De Immunitate Ecclesiastica, & Indulgentijs. Dist. II.*
sibus *suprà dictis sine expressa licentia Episcopi, vel ejus Officialis, & cum*
interventu persona Ecclesiastica ab eo auctoritatem habentis, &c. capere, ex-
trahere, aut incarcerare non possint.

Limitatur
hoc.

§3. Subdit tamen Pontifex unicam limitationem, ejusque
cautelam, dicens: *Nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dicta Persona Ec-*
clesiastica requisita, illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut
captura & incarcerationi intervenire, & assistere recusaverint; tuncque re-
verentia Ecclesia, & locis sacris debita memores, predictos delinquentes, mi-
nori, quo id fieri poterit, cum scandalo & tumultu, extrahere curent.
Hæc Pontifex.

Arque am-
plius decla-
ratur.

§4. Et hoc quidem, videlicet extractionem Rei absque ex-
pressa Episcopi licentia per Judices sæculares fieri non posse,
quantumvis de qualitate criminis excepti certò constet, post di-
ctam Constitutionem Gregorianam communiter tenetur (licet
Auctores hanc antecedentes oppositum docuerint) & clarè de-
sumitur ex allegatis ejus verbis, utpote generaliter & indefinitè lo-
quentibus. Quòd si verò super qualitate criminis dubium emer-
ferit, ejus cognitio (deducto prius Reo ad carceres Curia Eccle-
siasticæ, ibique debitè custodito) ad solum Judicem Ecclesiasti-
cum, id est, Episcopum, seu ab eo Deputatum pertinet: tum
quia hæc res est Ecclesiastica, adeò ut ejus violatores sacrilegium
committant. Tum præsertim, quia novissimè sic declaravit Gre-
gorius XIV. in sæpè cit. Bulla, §. 5. ibi: *Nisi cognito prius per Epi-*
scopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commis-
erint. Barbosa lib. 2. *Juris Eccles. univ. cap. 3. n. 157. & alij.*

Alia negan-
tur.

§5. His addendum cum eodem Barbosa num. 168. & alijs,
quòd non possit Episcopus delinquentes Curia Sæculari tradere,
nisi prius sibi de excepto delicto perpetrato constiterit plenè, cer-
tè & concludenter, non autem per indicia, & præsumptivè dun-
taxat. Item, quòd Episcopus non teneatur stare Processui factò
à Laica Potestate: nam quòd hæc aliqualem cognitionem per
via facti, pro informatione, an crimini commissò sit annexa
qualitas impeditiva juris Asyli, possit instituire, haud negatur.
Et tandem, quòd si dubium fuerit inter Doctores, an delictum
gaudeat Immunitate Ecclesiastica, nec ne, debeat Judex Eccle-
siasticus pro Reo judicare: nam Immunitas hæc, utpote ob re-
verentiam & favorem Ecclesiarum, aliorumque Locorum sacro-
rum principaliter concessa, censetur esse materia favorabilis: si-
milq; in dubio potius Reo favendum est, *juxta Reg. 11. Juris in 6.*
cum concordantijs,